

Prawa pracownicze – wyzwania przyszłości

Czy można zaufać sztucznej inteligencji? Czy za kilka lat praca związana będzie tylko i wyłącznie z AI? Czy następne pokolenia będą miały etaty? O tym, co czeka rynek zatrudnienia rozmawiano podczas konferencji „Prawa pracownicze – wyzwania przyszłości”.

W tym roku Państwowa Inspekcja Pracy obchodzi 105-lecie istnienia. Z tej okazji Okręgowy Inspektorat Pracy w Szczecinie, we współpracy z Uniwersytetem Szczecińskim oraz szczecińskim oddziałem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zorganizował w czerwcu w auli im. prof. Przemysława Małka na Wydziale Ekonomii, Finansów i Zarządzania US wydarzenie poświęcone szeroko pojętemu zagadnieniu pracy. Przede wszystkim mówiono o niej we wspomnianym już aspekcie nowych technologii, ale nie zabrakło również ujęcia psychologicznego, socjologicznego, historycznego, w końcu również instytucjonalnego.

Uniwersytet Szczeciński reprezentowali dr hab. Agnieszka Kołodziej-Durnaś, prof. US z Instytutu Socjologii US oraz dr Mikołaj Rylski z Wydziału Prawa i Administracji US. Gości konferencji przywitała także dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska, prof. US, prorektor ds. organizacji US.

– *Prognozy często formułowane są właśnie po to, by... się nie spełniły* – tłumaczyła dr hab. Agnieszka Kołodziej-Durnaś, prof. US podczas wystąpienia *Świat przyszłości-świat pracy. Pokolenia, zadania rozwojowe, dobrostan i sens.* – *Już dawno temu mówiło się, że kiedy komputery się upowszechnią, a procesy będą się automatyzować, będziemy mieć więcej czasu, będziemy więcej spać. Natomiast śpimy coraz krócej, a jakość snu jest coraz gorsza. Także dlatego, że różne urzędnicy pozwalają nam w nocy pracować. Praca to miejsce, w którym się sprawdzamy jako ludzie. Sprawdzamy, czy możemy komuś zaufać, obarczyć odpowiedzialnością, czy ktoś jest dla nas wiarygodny. Czy będziemy się sprawdzać także w kontakcie z robotami, algorytmami?*

Kontrowersyjne pytanie: *Bohater czy kapuś?* postawił dr Mikołaj Rylski, mówiąc o rozbudowie prawnej ochrony sygnalistów w Polsce i jej wpływie na kształt przyszłych relacji zawodowych.

– *W naszym społeczeństwie istnieje przyzwolenie na nieprawidłowości. Uważamy, że wiele kwestii można usprawiedliwiać*

▲ Dr hab. Agnieszka Kołodziej-Durnaś, prof. US.

– stwierdził dr Mikołaj Rylski. – *Dyrektywa unijna o ochronie osób zgłaszających naruszenie prawa Unii pojawiła się w 2019 r., Polska jako ostatnia zajęła się jej wdrożeniem. Z wielu powodów. Trzeba zauważyć, że działalność sygnalistów przełoży się na relacje w przedsiębiorstwach, tak z pracodawcami, jak i współpracownikami oraz związkami zawodowymi.*

Dr hab. Aleksandra Przegalińska, prof. Akademii Leona Koźmińskiego, wykładająca również na Harvardzie, jedna z najbardziej cenionych w kraju ekspertek zajmujących się sztuczną inteligencją, współautorka m.in. publikacji „Sztuczna inteligencja. Nieludzka, arcyłudzka” czy „AI w strategii. Rewolucja sztucznej inteligencji w zarządzaniu” podkreślała, że AI wciąż jeszcze wzbudza kontrowersje, natomiast z pewnością przyszłość będzie opierała się na współpracy człowieka z tą platformą. Z nieco innej perspektywy – transformacji zatrudnienia – o zagadnieniu sztucznej inteligencji opowiadał dr hab. inż. Marcin Korzeń, prof. ZUT z Wydziału Informatyki Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego. Wskazał na możliwość spadku liczby

miejsc pracy tam, gdzie wymagane są niskie kwalifikacje, a także w usługach biurowych, prawnych, administracji: – *Prawdopodobnie na znaczeniu będą zyskiwały osoby, które specjalizują się w automatyzacji procesów. Ponadto zawody wymagające umiejętności manualnych, a także obszary inżynierii, matematyki, odpowiadające przecież za obserwowany przez nas rozwój.*

Dr Andrzej Szybkie, dyrektor Departamentu Świadczeń Międzynarodowych i Wsparcia Rodzin w Centrali Zakładu Ubezpieczeń, wyjaśniał, że instytucje widzą potencjał do wykorzystywania AI w wielu obszarach, wciąż jednak bazą jest... inteligencja pracownika.

– *Nowe technologie mają ogromny potencjał w zakresie poprawy jakości życia, efektywności pracy oraz jej bezpieczeństwa – ocenił na zakończenie Konrad Pachciarek, Okręgowy Inspektor Pracy w Szczecinie. – Są nie tylko wyzwaniem, ale dają szeroki wachlarz możliwości ich wykorzystania przy realizacji naszych kompetencji. Musimy natomiast nie tylko je poznać, lecz także zrozumieć. Nie powinniśmy ulegać uprzedzeniom, ale i złudzeniom, że AI odpowie na wszystkie nasze pytania, rozwiąże wszystkie nasze problemy. Praca to nie tylko pojęcie ekonomiczne, nie tylko źródło dochodu i podstawa egzystencji, to wartość społeczna, godność człowieka i jego pasja. Dlatego przyszłość, to nie świat bez pracy, tylko świat, w którym praca znajduje odpowiednie miejsce i wymiar w naszym życiu. Jednak, aby się o tym przekonać, nie tyle trzeba znać wszystkie odpowiedzi, co umieć zadawać odpowiednie pytania.*

▲ Dr Mikołaj Ryłski.

Konferencja transmitowana była przez Uniwersytet – telewizję Uniwersytetu Szczecińskiego, relację z jej przebiegu oraz skrót przygotowany przez uczelnianych dziennikarzy można zobaczyć na kanale YouTube. Patronat medialny nad przedsięwzięciem, obok wspomnianej Uniwizji, objęły również NiUS Radio Uniwersytetu Szczecińskiego, Kurier Szczeciński oraz Radio Szczecin.

Konrad Pachciarek
Okręgowy Inspektor Pracy

